

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 384/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Matice slovenskej, Martin, zastúpenej advokátom JUDr. M. V., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 79/2010 z 22. júna 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Matice slovenskej o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2011 doručená sťažnosť Matice slovenskej, Martin (ďalej aj „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie a práva na kontradiktórne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 79/2010 z 22. júna 2010 (ďalej aj „namietaný rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v súdnom konaní žalobou domáhala určenia neplatnosti nájomnej zmluvy č. 1/2004 z 5. januára 2004 uzavretej riaditeľkou Domu Matice slovenskej v Moldave nad Bodvou bez súhlasu Matice slovenskej, vypratania nehnuteľností, ktoré sú predmetom tejto zmluvy, a zdržania sa zasahovania do vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam. Okresný súd Košice–okolie (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 11 C 125/2005 zo 4. decembra 2009 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľky potvrdil rozsudkom sp. zn. 3 Co 79/2010 z 22. júna 2010 rozsudok okresného súdu. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodol uznesením sp. zn. 1 Cdo 8/2011 z 29. apríla 2011 tak, že dovolanie odmietol.

Podľa sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu *„a postupom, ktorý tomuto rozhodnutiu predchádzal boli porušené jej uvedené práva tým, že:*

1) rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné lebo nie je odôvodnené zákonom odpovedajúcim spôsobom,

2) odvolací súd sa dôkazmi a tvrdeniami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie podstatné a právne významné vôbec nezaoberal,

3) súd nekonal vo veci namietanej neexistencie pohľadávky uplatnenej žalovaným vzájomným návrhom,

4) na prejednanie odvolania nebolo nariadené pojednávanie.“

Nepreskúmateľnosť namietaného rozsudku krajského súdu spočíva podľa sťažovateľky v tom, že krajský súd sa nevysporiadal *„s tvrdeniami a dôkazmi, ktoré podľa sťažovateľky boli pre rozhodnutie odvolacieho súdu podstatné“*, keďže *„dostatočne nezistil a neobjasnil všetky rozhodné skutočnosti ohľadne uplatnených nárokov sťažovateľky, ktoré*

si navyiac vyložil v rozpore s platným právom a tým znemožnil sťažovateľke realizáciu jej procesných práv, spočívajúcich v možnosti vyjadrenia sa ku všetkým dôkazom a tvrdeniam, ktoré boli pre rozhodnutie súdu podstatné, lebo sa dôkazmi a tvrdeniami, ktoré boli pre rozhodnutie súdu podstatné vôbec nezaoberal“.

Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa sťažovateľky spočíva v tom, že „v konaní došlo k vylúčeniu vzájomného návrhu žalovaného na samostatné konanie pri súčasnom zamietnutí žalobných návrhov sťažovateľky ako celku“. Podľa sťažovateľky uvedený „procesný postup, ale nemal logické opodstatnenie, keďže v prípade uznania platnosti nájomnej zmluvy ako celku, žalovaný na výsledku konania o vzájomnom návrhu nemá žiaden právny záujem“.

Základné právo na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy bolo podľa názoru sťažovateľky porušené tým, že v predmetnej veci nebolo na účely prerokovania odvolania nariadené predsedom senátu odvolacieho súdu pojednávanie, čo považuje za postup v rozpore s § 214 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 22. 6. 2010 sp. zn. 3 Co/79/2010 právo sťažovateľky na riadne zákonu odpovedajúce odôvodnenie ako súčasť práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky porušil.

2. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 22. 6. 2010 sp. zn. 3 Co/79/2010 právo sťažovateľky na kontradiktórne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušil.

3. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 22. 6. 2010 sp. zn. 3 C/79/2010 právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušil.

4. *Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 22. 6. 2010 sp. zn. 3 Co/79/2010 právo sťažovateľky na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky porušil.*

5. *Ústavný súd Slovenskej republiky Rozsudok Krajského súdu sp. zn. 3 Co/79/2010 zo dňa 22. 06. 2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.*

6. *Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľke priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 254,88 eur ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. M. V... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Z už uvedeného vyplýva, že sťažovateľka formuluje proti namietanému rozsudku krajského súdu tieto námietky:

1) namietaný rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný a nedostatočne odôvodnený, pretože odvolací súd sa v ňom vôbec nezaoberal dôkazmi a tvrdeniami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie podstatné a právne významné,

2) odvolací súd nekonal o námietke neexistencie pohľadávky uplatnenej žalovaným vzájomným návrhom,

3) na prejednanie odvolania nebolo nariadené pojednávanie.

II.1 K námietke nepreskúmateľnosti a nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 Co 79/2010 z 22. júna 2010

V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 Co 79/2010 z 22. júna 2010 je nepreskúmateľný a nedostatočne odôvodnený, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd poukazuje na túto časť odôvodnenia namietaného rozsudku krajského súdu:

„Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a správne vo veci aj rozhodol. Správne, výstižné a presvedčivé sú aj

dôvody tohto rozsudku na ktoré v celom rozsahu poukazuje odvolací súd. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje aj so skutkovými a právnymi závermi, ktoré súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania vyvodil.

Odvolacie námietky vo všetkých troch bodoch (zdržanie sa zasahovania do vlastníckeho práva, určenie absolútnej neplatnosti nájomnej zmluvy a vypratanie nehnuteľností, pozn.) považuje odvolací súd v celom rozsahu za nedôvodné. Odvolací súd má za to, že s týmito odvolacími námietkami sa už v dôvodoch napadnutého rozsudku v celom rozsahu vypořiadal súd prvého stupňa, keď všetky namietané skutočnosti náležitým spôsobom vyhodnotil. S týmto záverom sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

Z týchto dôvodov krajský súd s poukazom na ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.“

V nadväznosti na citované ústavný súd považoval ďalej za potrebné poukázať na § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V danom prípade k námietkam sťažovateľky vyjadreným v jej odvolaní zaujal podrobné stanovisko v odôvodnení svojho rozhodnutia už okresný súd, pričom z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s právnymi názormi prvostupňového súdu vyjadrenými v jeho rozhodnutí, t. j. postupoval v súlade s § 219 ods. 2 OSP. Z toho možno vyvodiť, že sa stotožnil so závermi okresného súdu k námietkam sťažovateľky vyjadreným v jej odvolaní.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Vo svojej ustálenej judikatúre aj v nadväznosti na § 219 ods. 2 OSP ústavný súd tiež zdôrazňuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08,

IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Ústavný súd na základe týchto skutočností preto preskúmal rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 125/2005-344 zo 4. decembra 2009, ktorým bola žaloba sťažovateľky zamietnutá, a v tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať najmä na túto časť jeho odôvodnenia:

«K platnosti nájomnej zmluvy podľa § 663 OZ sa nevyžaduje predchádzajúci súhlas obce, neplatnosť zmluvy nespôsobuje ani jej údajné, žalobkyňou v konaní nepreukázané antidatovanie, ani absencia ustanovenia o účele nájmu, takáto zmluva dokonca nemusí mať ani písomnú formu. V konaní žiadnym spôsobom nebola preukázaná neplatnosť nájomnej zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi.

Zo zmluvy č. 1/2004, ktorá bola uzavretá účastníkmi konania je zrejmé, že ňou žalobkyňa žalovanému prenechala za dohodnutú odplatu vec, nehnuteľnosť, aby ju tento v dojednanej dobe užíval. Táto zmluva má náležitosti, ktoré vyžaduje ust. § 663 OZ a je preto platná.

Zo zriaďovacej listiny Domu Matice Slovenskej v Moldave nad Bodvou zo dňa 1. 12. 2002 vyplýva, že zriaďovateľom Domu Matice Slovenskej je Matica Slovenská, štatutárnym orgánom, ktorý koná v mene Domu MS je jeho riaditeľ. Predmetom činnosti Domu Matice Slovenskej v Moldave nad Bodvou je hlavne okrem iného aj prenájom nebytových priestorov. Dom MS hospodári s majetkom zvereným mu do správy podľa všeobecne platných právnych noriem. Predmetom hospodárenia je majetok: a) budovy a pozemok vo vlastníctve Matice Slovenskej, b) inventár a zariadenia Domu MS.

Je nesporné, že výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti zapísanej na LV č. 1696 k. ú. M. ako par. č. 94/1, p. č. 95 a na nej stavby č. s. 143, p. č. 96, je žalobkyňa Matica Slovenská a nie Dom MS.

Zároveň treba zdôrazniť, že samotná Matica Slovenská ako zriaďovateľ Domu MS jej vymedzila predmet činnosti tak, že „predmetom činnosti Domu MS v Moldave nad Bodvou je hlavne: prenájom nebytových priestorov“.

Pretože samotný Dom MS v Moldave nad Bodvou nebol v čase svojho zriadenia a ani neskôr do svojho zrušenia dňa 30. 9. 2005 vlastníkom nehnuteľností, do úvahy prichádzal len prenájom nebytových priestorov vlastnícky patriacich zriaďovateľovi, teda

Matici Slovenskej. Napokon podľa zriaďovateľskej listiny Dom MS „hospodári s majetkom zvereným mu do správy a predmetom hospodárenia je majetok, budovy a pozemok vo vlastníctve Matice Slovenskej“.

Aj z výpovede predsedu Matice Slovenskej je zrejmé, že uzavretie nájomnej zmluvy riaditeľom Domu MS nebolo v rozpore so stanovami, resp. zriaďovateľskou listinou, pretože ako vypovedal „v prípade prenájmu tak veľkého priestoru, bol postup taký, že sa to aspoň prekonzultovalo so správcou Matice Slovenskej,. Teda nevyžadoval sa súhlas predsedu Matice Slovenskej, ani vnútorné predpisy neupravovali vyžadovať súhlas alebo hlásiť uzavretie nájomnej zmluvy Matici Slovenskej.

Žalobkyňa na preukázanie skutočnosti, že pri prenechaní nehnuteľného majetku do nájmu na dobu neurčitú a na dobu určitú v dĺžke nad 5 rokov je potrebný súhlas predsedu a správcu Matice Slovenskej na výzvu súdu predložila „Zásady hospodárenia v domoch MS“ zo dňa 2. 1. 2004. V záhlaví tohto dokladu je uvedené, že „hospodárenie všetkých ustanovizní Matice Slovenskej (v súlade so Zásadami hospodárenia, tvorby a čerpania rozpočtu Matice Slovenskej zo dňa 26. 11. 2004) sa riadi príslušnými všeobecne platnými zákonnými normami hospodárenia v SR. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní nevedel vysvetliť logický rozpor medzi tým, že Zásady hospodárenia zo dňa 2. 1. 2001 sa majú riadiť, resp. odvolávajú sa na zásady, tvorbu a čerpanie rozpočtu Matice Slovenskej zo dňa 26. 11. 2004. Preto tento doklad nebral do úvahy. Napriek tomu súd chce uviesť, že z predloženého dokladu nevyplýva, že chýbajúci súhlas, alebo schválenie predsedom a správcou MS, by automaticky spôsobil neplatnosť zmluvy o prenechaní nehnuteľného majetku do nájmu.

Z uvedeného súd vyvodil, že ak podľa zriaďovacej listiny mal Dom MS hospodáriť s majetkom, pričom predmetom hospodárenia je majetok, budovy a pozemky vo vlastníctve Matice Slovenskej, možno v danom prípade pod pojem hospodáriť zahrnúť aj uzavretie nájomnej zmluvy, kde predmetom nájmu je nehnuteľnosti patriaca MS, (najmä ak prenájom nebytových priestorov Domom MS vyplýva priamo z predmetu činnosti Domu MS podľa zriaďovateľskej listiny) a riaditeľka Domu Matice Slovenskej mohla platne uzavrieť zmluvu o nájme nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tohto konania.

Od vyriešenia platnosti resp. neplatnosti nájomnej zmluvy č. 1/2004 sa odvíjajú aj ďalšie nároky, ktoré žalobkyňa v konaní uplatnila a to vypratanie a zdržanie sa vstupu na nehnuteľnosť.

Je pravou, že podľa ust. § 123 a § 126 OZ vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním a vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnené zasahuje, najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu neprávom zadržuje.

Za okolností, keď vlastníčka – žalobkyňa, uzavrela platnú nájomnú zmluvu so žalovaným, nemôže dôvodne žiadať bez toho, aby predtým využila zákonné kroky dané ustanoveniami § 676 a nasl. OZ, aby tento vydal nehnuteľnosti a nevstupoval na ne. Za takéhoto právneho stavu súd aj návrhy žalobkyne na vypratanie nehnuteľnosti a zdržanie sa vstupu na nehnuteľnosť ako nedôvodné zamietol.»

V nadväznosti na citované ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, I. ÚS 13/00, IV. ÚS 287/04).

Ústavný súd vo svojej judikatúre rešpektuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo

relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (§ 211 OSP). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie (porovnaj napr. III. ÚS 209/04).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd konštatuje, že vo veci sťažovateľky tak krajský súd, ako aj okresný súd v odôvodnení svojich rozhodnutí aplikovali ústavne konformným spôsobom príslušné právne normy obsiahnuté predovšetkým v Občianskom zákonníku a Občianskom súdnom poriadku. V danom prípade namietaný rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 125/2005-344 zo 4. decembra 2009 podľa názoru ústavného súdu znesie kritériá kladené na rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré vyplývajú z ústavných záruk základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých súčasťou je aj predpoklad, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite (m. m. II. ÚS 63/06).

Sumarizujúc dosiaľ uvedené ústavný súd konštatuje, že namietaný rozsudok krajského súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, a zároveň považuje právne názory krajského súdu, a v konečnom dôsledku aj právne názory okresného súdu, s ktorými sa krajský súd stotožnil a na ktoré vo svojom rozhodnutí poukázal, za legitímne a z ústavného hľadiska za

akceptovateľné a udržateľné. Ústavný súd nezistil, že by rozsudku krajského súdu bolo možné vyčítať jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti uzavrel, že právne závery krajského súdu v sťažovateľkinej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s požiadavkami, ktoré vyplývajú z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namietala.

Poukazujúc najmä na citovanú časť odôvodnenia namietaného rozsudku krajského súdu a v konečnom dôsledku aj rozsudku okresného súdu ústavný súd zastáva názor, že namietaným rozsudkom krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Namietaný rozsudok krajského súdu je primeraným spôsobom odôvodnený a nemožno ho považovať ani za arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi názormi krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory krajského súdu svojimi vlastnými. Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd v namietanom rozsudku prostredníctvom stotožnenia sa s odôvodnením rozsudku okresného súdu vysporiadal s otázkou platnosti nájomnej zmluvy uzavretej medzi Domom Matice slovenskej a M. P. G. ústavne konformným spôsobom, jeho odôvodnenie je jasné a zrozumiteľné.

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovieť všetkým procesným návrhom účastníka konania (napr. I. ÚS 8/96). Rovnako do práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivé súdne konanie je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté

v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 131/05, IV. ÚS 219/05).

Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade právny výklad krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje. Vzhľadom na uvedené podľa názoru ústavného súdu neexistuje taká súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom na súdnu ochranu, ako aj právom na spravodlivý proces podľa označeného článku ústavy a dohovoru, ktorá by umožnila vysloviť záver o ich porušení. Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi namietaným postupom a rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala, že po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie by ústavný súd mohol reálne dospieť k záveru, že sťažovateľkou označené práva boli v danom prípade porušené. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K námietke nekonania o namietanej neexistencii pohľadávky uplatnenej žalovaným vzájomným návrhom

Ústavný súd sa ďalej pri predbežnom prerokovaní zaoberal námietkou sťažovateľky, v zmysle ktorej k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru malo dôjsť tým, že krajský súd sa namietanou neexistenciou pohľadávky uplatnenej žalovaným vzájomným návrhom nezaoberal, resp. ju „... vôbec neriešil“.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 11 C 125/2005 zo 4. decembra 2009, ktorým tento vzájomný návrh žalovaného, ktorým sa domáhal vyplatenia sumy 2 600 000 Sk s príslušenstvom, vylúčil na samostatné konanie.

Podľa § 97 ods. 2 OSP vzájomný návrh môže súd vylúčiť na samostatné konanie, ak by tu neboli podmienky pre spojenie vecí.

Z citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že všeobecný súd má legitímne právo vylúčiť vzájomný návrh žalovaného smerujúci proti žalobe žalobcu (sťažovateľky) na samostatné konanie po splnení zákonných podmienok. Jedným z predpokladov na spojenie vecí (§ 112 OSP) je ich skutková súvislosť a v prvom rade zreteľ na zachovanie hospodárnosti konania.

V danom prípade okresný súd rozsudkom č. k. 11 C 125/2005-344 zo 4. decembra 2009, ktorý bol potvrdený napadnutým rozsudkom krajského súdu, vylúčil vzájomný návrh žalovaného proti žalobe sťažovateľky na samostatné konanie s odôvodnením, že *„rozhodnutie o tomto nároku si vyžaduje ďalšie dokazovanie, nariadenie znaleckého dokazovania, ktoré by presahovalo rámec tohto konania“*.

Skúmanie skutočnosti, či je v danom prípade úsudok (záver) okresného súdu o nevyhnutnosti ďalšieho dokazovania a nariadení znaleckého dokazovania o vzájomnom návrhu žalovaného a jeho dopade na hospodárnosť konania vedeného pod sp. zn. 11 C 125/2005 opodstatnený, v zásade neprislúcha ústavnému súdu. Opätovne sa odvolávajúc na svoju ustálenú judikatúru ústavný súd zdôraznil, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01, I. ÚS 276/06).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že okresný súd a následne krajský súd, ktorý napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 125/2005-344 zo 4. decembra 2009, aplikovali na daný prípad ustanovenie § 97 ods. 2 OSP spôsobom, ktorý je dostatočne zdôvodnený a nedá sa mu vyčítať arbitrárnosť. Preto podľa názoru ústavného súdu ani vo vzťahu tejto námietke sťažovateľky nemohlo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je Občiansky súdny poriadok (napr. II. ÚS 122/05).

Obsah základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno účelovo chápať tak, že ich naplnením je vyhovieť všetkým procesným návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy z dôvodu nenariadenia pojednávania v odvolacom konaní

Vo vzťahu k časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namietala, že krajský súd rozhodol o jej odvolaní na neverejnom zasadnutí, čím malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd poukazuje na § 214 ods. 1 OSP, podľa ktorého na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak

- a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania,
- c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 OSP v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Sťažovateľka odôvodňuje povinnosť nariadenia pojednávania krajským súdom existenciou dôležitého verejného záujmu, ktorý je podľa nej daný tým, že v prerokúvanej veci išlo o „*zneužívanie majetku verejnoprávnej inštitúcie*“.

Zo znenia § 214 ods. 1 OSP možno vyvodiť, že hlavnou formou konania pred odvolacím súdom je konanie bez nariadenia pojednávania, pričom ustanovenie písm. c) označenej právnej normy poskytuje odvolaciemu senátu, resp. jeho predsedovi určitú mieru uváženia pri určení toho, či v danom prípade nariadenie pojednávania vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že ak orgán verejnej moci (v namietanom prípade krajský súd) legálnym a dôvodným spôsobom aplikuje právo, dôsledky vo veci uplatnených právnych noriem nemôžu znamenať porušenie základného práva sťažovateľky.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd postupoval, aj pokiaľ ide o túto námietku sťažovateľky, ústavne konformným spôsobom, a preto ak v danom prípade nenariadil vo veci pojednávanie, nemohol porušiť základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že identickou námietkou sťažovateľky sa zaoberal už aj najvyšší súd ako dovolací súd, ktorý v odôvodnení uznesenia sp. zn. 1 Cdo 8/2011 z 29. apríla 2011, ktorým dovolanie odmietol, uviedol, že dôležitosť verejného záujmu „*nie je daná iba tým, že v osobe účastníka (žalobkyne) ide o verejnoprávnu inštitúciu*“.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky aj vo vzťahu k tejto jej námietke podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez už právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2011